

ROZHODNUTÍ

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2017/2350

ze dne 9. srpna 2016

týkající se uložení pokuty Portugalsku za nepřijetí účinných opatření k nápravě nadměrného schodku

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1173/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o účinném prosazování rozpočtového dohledu v eurozóně ⁽¹⁾, a zejména na článek 6 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Rada rozhodnutím přijatým dne 12. července 2016 podle čl. 126 odst. 8 Smlouvy stanovila, že Portugalsko nepřijalo žádná účinná opatření k nápravě nadměrného schodku v reakci na doporučení Rady ze dne 21. června 2013 podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy.
- (2) V návaznosti na rozhodnutí Rady ze dne 12. července 2016, že Portugalsko nepřijalo účinná opatření k nápravě nadměrného schodku, by Komise měla doporučit Radě, aby uložila pokutu.
- (3) Pokuta, která má být Portugalsku uložena, by měla v zásadě činit 0,2 % jeho HDP v předchozím roce, ale její výše může být snížena nebo zrušena z důvodu výjimečných hospodářských okolností nebo na základě odůvodněné žádosti dotyčného členského státu.
- (4) V roce 2015 činil HDP Portugalska 179,37 miliardy EUR, a 0,2 % tohoto HDP tak odpovídá částce 358 738 200 EUR.
- (5) V souladu s čl. 2 bodem 3 nařízení (EU) č. 1173/2011 se „výjimečnými hospodářskými okolnostmi“ rozumí okolnosti, za nichž se překročení referenční hodnoty schodku veřejných financí považuje za výjimečné ve smyslu čl. 126 odst. 2 písm. a) druhé odrážky Smlouvy a ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ⁽²⁾. Podle posledně uvedeného nařízení se toto překročení považuje za výjimečné tehdy, pokud je způsobeno i) neobvyklou událostí, kterou dotyčný členský stát nemůže nikterak ovlivnit a která má zásadní dopad na finanční situaci vládních institucí, nebo ii) prudkým hospodářským propadem ve smyslu negativní roční míry růstu HDP nebo kumulované ztráty výkonu během dlouhého období velmi nízkého růstu HDP v poměru k jeho potenciálu.
- (6) Z hodnocení uplatnění výše uvedených podmínek na Portugalsko vyplývají tyto závěry:
 - I když se roční růst HDP Portugalska v letech 2011 a 2012 snížil rychleji, než se očekávalo, hospodářství od jara 2013 pozvolna oživuje. Rovněž nezaměstnanost až do roku 2013 výrazně rostla, ale v roce 2014 v důsledku oživení portugalského hospodářství začala opět klesat. Růst HDP od roku 2014 výrazně překonal růst potenciálního produktu a očekává se, že tento trend bude pokračovat i v roce 2016. Podle prognózy Komise z jara 2016 se v roce 2016 předpokládá růst ve výši 1,5 % HDP a v roce 2017 se dále zvýší na 1,7 % HDP. V době, na niž se vztahuje doporučení Rady ze dne 21. června 2013, tj. v období 2013–2015, tedy nedošlo k prudkému hospodářskému propadu.
 - Kromě toho v období 2013–2015 nedošlo k žádné neobvyklé události, kterou vláda nemohla nikterak ovlivnit a která má zásadní dopad na veřejné finance.
- (7) Neexistují tudíž výjimečné hospodářské okolnosti, které by odůvodňovaly snížení pokuty.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 1.

⁽²⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 6).

- (8) Dne 18. července 2016 předložilo Portugalsko Komisi odůvodněnou žádost, aby doporučila Radě stanovit výši pokuty na nulu. Na podporu své žádosti Portugalsko uvedlo tyto důvody:

Portugalsko připomíná značné úsilí vynaložené na fiskální konsolidaci a strukturální reformy provedené během nedávného ekonomického ozdravného programu. Rovněž opětovně potvrzuje pevný závazek k nápravě nadměrného schodku v roce 2016, včetně závazku v případě potřeby přijmout opatření k nápravě rozpočtových odchylek a v roce 2017 provést fiskální korekci v souladu s fiskálním doporučením pro jednotlivé země přijatým Radou dne 12. července 2016. Portugalsko se domnívá, že použitím sankcí by se ohrozilo dosažení rozpočtových cílů, které mají napravit nadměrný schodek v tomto roce. Rovněž připomíná závazky hospodářské politiky, zejména pokud jde o stabilizaci finančního systému a opatření předložená v národním programu reforem na rok 2016. Portugalsko také považuje jakékoli sankce za nepřiměřené vzhledem ke stávající situaci v Evropě a ve světě, zejména pokud jde o vysokou míru nejistoty spojenou s výsledkem referenda ve Spojeném království ohledně členství v Unii.

- (9) Posouzení výše uvedených argumentů vede k následujícím úvahám.
- (10) Portugalsko sice nepřijalo žádná účinná opatření k nápravě nadměrného schodku v souladu s doporučením Rady ze dne 21. června 2013, ale celková fiskální korekce provedená v letech 2010 až 2014 byla skutečně velmi výrazná. Snížení celkového schodku bez jednorázových opatření o více než 5 % HDP bylo způsobeno zlepšením strukturálního salda o více než 6 %. Tento trend se však podle rozhodnutí Rady ze dne 12. července 2016 po ukončení ekonomického programu zadrhl. Fiskální korekce byla doprovázena komplexním souborem strukturálních reforem v rámci ozdravného programu, který byl úspěšně dokončen v červnu 2014 a vytvořil základ pro robustnější hospodářské oživení. Přetrvávají velké výzvy: nadále vysoká míra soukromého a veřejného zadlužení zatěžuje hospodářství a stále vysoká míra nezaměstnanosti brání hospodářskému oživení.
- (11) Závazek portugalských orgánů napravit nadměrný schodek v roce 2016 a dodržet fiskální doporučení pro jednotlivé země v roce 2017 je důležitým signálem, že vláda hodlá dodržet Pakt o stabilitě a růstu. Pokud jde o rok 2016, vláda potvrzuje svůj závazek přijatý v rámci Euroskupiny dne 11. února 2016, že v případě nutnosti přijme fiskální opatření k nápravě případných odchylek při plnění rozpočtu. Vláda se také zavazuje, že zachová zmrazení některých rozpočtových prostředků ve výši 0,2 % HDP, jak je uvedeno v programu stability. Příloha odůvodněné žádosti ze dne 18. července 2016 poskytuje další informace o možnostech využití těchto prostředků, čímž závazek, že po dobu jejich zmrazení nebudou prostředky vynaloženy, nabývá na důvěryhodnosti. Zprv se v ní uvádí, že prostředky byly vyčleněny pro veřejné instituce, jejichž financování již bylo oproti roku 2015 navýšeno, a tudíž by případně neměly požadovat více finančních prostředků. Zadruhé, aby kterýkoli orgán veřejné správy získal přístup k těmto prostředkům, musí předložit povolení k jejich vynaložení, které vyžaduje výslovné schválení ministra financí. Tyto prostředky jsou také mimo rámec prostředků již zahrnutých do rozpočtu a rezerv, které rovněž podléhají schválení.
- (12) Co se týče trvalé nápravy nadměrného schodku a zejména rozpočtu na rok 2017, odůvodněná žádost ze dne 18. července 2016 odkazuje především na připravovaný návrh rozpočtového plánu, který má být předložen v říjnu 2016 a zavazuje se k dodržení fiskálního doporučení pro jednotlivé země, v němž se požaduje strukturální korekce ve výši nejméně 0,6 % HDP. V porovnání se strukturální korekcí ve výši pouze 0,35 % HDP uvedenou v programu stability na rok 2017 se jedná o posun vpřed, konkrétní nápravná opatření je ale ještě třeba přesně stanovit.
- (13) Co se týče údajného nepříznivého dopadu sankcí na nápravu nadměrného schodku v roce 2016, čl. 6 odst. 1 nařízení (EU) č. 1173/2011 omezuje výši pokuty na 0,2 % HDP, což je částka dostatečně nízká na to, aby byla slučitelná s nápravou nadměrného schodku. Kromě toho by žádná případná pokuta neměla dopad na změnu strukturálního salda.
- (14) Závazek postoupit s prováděním strukturálních reforem v klíčových oblastech hospodářské politiky a opatření pro stabilizaci bankovního systému je vítán, neboť tyto dva body jsou rovněž součástí příslušných doporučení pro jednotlivé země určených Portugalsku. U jiných strukturálních reforem plánovaných na rok 2016 a poté, jako jsou reformy, jejichž cílem je zlepšení podnikatelského prostředí nebo řešení nedostatku vlastního kapitálu společností, se uvedená opatření významně neodchylují od toho, co již bylo uvedeno v národním programu reforem na rok 2016. Tyto reformy jsou sice v zásadě správným krokem, s jejich prováděním jsou však spojena jistá rizika. Příloha odůvodněné žádosti ze dne 18. července 2016 nakonec výslovně zmiňuje potřebu definovat program snížení nesplacených úvěrů.

- (15) Pokud jde o vhodnost rozhodnutí za stávající situace v Evropě a ve světě, Rada si je plně vědoma existence větších nejistot v současném kontextu, zejména s ohledem na výsledek referenda ve Spojeném království ohledně členství v Unii.
- (16) Vzhledem k odůvodněné žádosti Portugalska ze dne 18. července 2016 a s ohledem na předcházející body, zejména na fiskální korekci provedenou v průběhu ekonomického ozdravného programu, kterou doprovázel komplexní soubor strukturálních reforem a na závazky i) přijmout v případě potřeby fiskální opatření k nápravě případných odchylek v plnění rozpočtu v roce 2016; ii) uskutečnit další strukturální korekci ve výši 0,25 % HDP v roce 2017 oproti 0,35 % HDP uvedeným v programu stability z dubna 2016, a iii) provést strukturální reformy v klíčových oblastech s ohledem na stávající výzvy, včetně opatření ke stabilizaci bankovního systému, se má za to, že důvody předložené Portugalskem opravňují ke zrušení pokuty ve výši 0,2 % HDP,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Pokuta ve výši 0,2 % HDP, která má být uložena Portugalsku z důvodu nepřijetí účinných opatření v reakci na doporučení Rady ze dne 21. června 2013, se zrušuje.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Portugalské republice.

V Bruselu dne 9. srpna 2016.

Za Radu
předseda
M. LAJČÁK